

СОВЕТИ НЕ ДОПУСКАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ НА ФРОНТ

ВАШИНГТОН. — Секретар війни Г. Стімсон заявив на пресовій конференції, що американські військові чинники дуже невдоволені з того відношення, яке приміноє більшовицька Москва до американських військових знавців в Росії. Він твердив, що більшовицькі далі не допускають американських глядачів на фронт як рівнож не подають їм цього, що діється на бойовій лінії, хоч у тому самому часі одержують велику кількість американського воєнного матеріалу. Виявляючи ось так своє невдоволення, Стімсон заявив репортерам, що він не думає, щоб американці мали змогу добитися того, щоб їх більшовицькі допустили на фронт.

ПРЕЗИДЕНТ СКАЗАВ ЯПОНСЬКИМ ДИПЛОМАТАМ „ОСТАННЄ СЛОВО“

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт та японські дипломати, амбасадор Номура й спеціальний висланник Сабуро Курусу, відбули ще одну довшу конференцію, а про що конферували, не важко догадатися, хоч до преси не подано жадних вісток. При рмові був присутній рівнож секретар стейту Кордел Гол. Мабуть президент заявив особисто японським представникам, на яких умовах Америка може прийти до порозуміння з Японією.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ДО МЕКСИКА

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт після до затвердження сенату назначив нового американського амбасадора до Мексика, яким є Джордж С. Месерсміт. Він заступить Дж. Данельса, який зрезигнував перед кількома днями. Дж. Месерсміт має 58 літ, є знайомим з того, що визнається добре у відносинах країн Латинської Америки. Тепер є він амбасадором в Кубі. В 1933. р., коли Гітлер прийшов до влади, він був американським генеральним консулом в Берліні, а перед тим був членом американської дипломатичної служби по інших краях Європи.

СТАЙНГАРТ ВІДВІДАВ РУЗВЕЛТА

ВАШИНГТОН. — Лоренс А. Стайнгарт, американський амбасадор до ССР, який на днях вернувся з Куйбішева, відвідав президента Рузвельта та зложив йому обширний звіт про положення в Росії. Про його звіт не подано ані одного слова до преси. Замітне те, що в тому самому часі, коли він складав звіт президентові, секретар війни Г. Стімсон висловив публично невдоволення з советського поведіння з американськими військовими знавцями.

СЕНАТОР КЛАРК КРИТИКУЄ УРЯД ЗА ПОЛІТИКУ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

ПЕТЕРСОН (Н. ДЖ.). — Сенатор Д. Ворт Кларк, демократ з Айдаго, промовляючи тут на вічу, влаштованім комітетом „Америка перша“, заявив, що політика президента Рузвельта фактично загнане Японію до війни з Злученими Державами. Він також твердив, що політика уряду загнала Японію в обійми Гітлера й Мусоліні.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ПРОТИ-СТРАЙКОВІ ЗАКОНОПРОЕКТИ

ВАШИНГТОН. — Два комітети палати послів, а саме судейський і комітет праці, відбули тайні наради в справі нахеркнення проти-страйкових законів, не зважаючи на це, що з рядів організованого робітництва несуться гострі протести проти такого законодавства.

НАКС ПРО СВОЮ СТАТТІЮ В СПРАВІ ФЛОТИ

ВАШИНГТОН. — Секретар маринарки, полк. Ф. Накс, заявив, що тих \$400, які він одержав від журналу „Ліберті“, за статтю про флоту, він подарував допомоговому комітету флоту, а \$500, себто решту гонорару, він дав одній цивільній особі, яка помагала йому в приготуванні статті. Як відомо, на секретаря маринарки посилалися були гострі слова критики за те, що він, будучи на такому високому становищі, використовує його для матеріально-комерційних цілей. Перед кількома тижнями закидали це саме Г. Голкинсови, спеціальному висланникові президента Рузвельта до Москви, який написав був статтю про Сталіна та продав її ріжним американським журналам.

ДАЛІ ПРО НІМЕЦЬКУ НЕБЕЗПЕКУ В АРГЕНТИНІ

БУЕНОС АІРЕС (Аргентина). — Конгресовий комітет, що розсліджує не-аргентинську діяльність, знову заапельував до уряду в справі діяльності німецьких агентів в Аргентині. У донесенню подається, що німецька робітничка юнія стоїть у тісних зв'язках з німецькою амбасадом та що вона займається німецькою пропагандою, зверненою проти країн Полудневої Америки.

ДОМАГАЮТЬСЯ СТВОРЕННЯ ЖИДІВСЬКОЇ АРМІЇ

НЬО ЙОРК. — Комітет для створення жидівської армії, випустив спеціальну заяву, підписану визначними жидівськими і американськими особами, в якій домагається, щоб уряд Чорчила дозволив на створення окремої жидівської армії в Палестині. До неї, згідно з заявою, входили тільки палестинці та ці жидівські утікачі, що не мають де приміститися.

СПОДІЮТЬСЯ АКЦІЇ ПРОТИ ФІНЛЯНДІЇ

ВАШИНГТОН. — Достовірні жерела подають, що на днях Америка й Велика Британія поведуть спільну акцію проти Фінляндії, класифікуючи її як члена держав „осі“.

ПРОКОП КАЖЕ, ЩО ФІНЛЯНДІЯ БУДЕ ВОЮВАТИ З БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ МОСКВОЮ

Відповідаючи секретареві війни Г. Стімсонови, який недавно закинув Фінляндії, що вона веде агресивну війну проти Росії, Гільмар Прокоп, фінський представник у Вашингтоні, заявив, що Фінляндія веде оборонну війну й не перестане воювати, поки не забезпечить дальше існування своєї свободи й незалежності. Він говорив, що коли „деякі інші великі держави можуть задля стратегічних причин окупувати землі, віддалені на тисячі миль“, то тим більше право до того має Фінляндія, яка воює лиш у віддалі кількох миль від своїх границь. Далі Прокоп твердив, що ще від 1937. р. москалі приготувалися до нападу на Фінляндію, а виконали його шойно в 1939. р. Навіть колиб Фінляндія не пішла була війною проти ССР, говорив Прокоп, то німці й так булиб напали на Мурманськ, бо вони мають морський й повітряні бази в північній Норвегії. Це німці, говорив він, перетяли мурманський шлях в околицях Ленінграду, а не фінці.

Запитаний американськими журналістами про фінсько-німецькі відносини й про можливість сепаратного миру з більшовиками, Прокоп відмовився давати будьякі висношення на ці запити. Щодо приступлення Фінляндії до проти-комінтерського блоку, то Фінляндія, говорив Прокоп, була все проти-комуністичною, тому все відкидала будьяке заграничне, головно московське, втручання в її внутрішнє життя.

ЗАКУПИЛИ ВЕЛИКІ ПАСАЖИРСЬКІ КОРАБЛІ ДЛЯ ВОЄННОЇ ФЛОТИ

З Вашингтону повідомляють, що департамент маринарки закупив для своїх потреб три великі пасажирські кораблі, а саме „Америку“, „Мангетан“ і „Вашингтон“, які належать до найбільших люксових американських пасажирських кораблів. Згадані кораблі дістали нові імена — „Америка“ називається вже „Вест Пойнт“, „Мангетан“ — „Вейкфілд“, а „Вашингтон“ — „Монт Вернон“ і пливуть вже під прапорами воєнної маринарки.

БРИТІЙЦІ ЗДОБУВАЮТЬ МАЛУ ПЕРЕВАГУ

Бритійські лібійські звідомлення говорять, що їхні війська опанували околицею Режер, де відбуваються далі страшні битви з лозаами. Деякі відділи Тобрука перебились до головної британської армії. Але той контакт з військом в Тобруці ще не є сталий і треба ще буде звести тяжку боротьбу, щоб усунути ті частини держав „осі“, що знаходяться між Тобруком і головною британською армією. Бритійські звідомлення говорять, що ті частини генерала Ромеля, що з його наказу пустились були в глибину Єгипту, є розбиті і розпорочені. Бритійці очікують від них єгипетську територію. Тим легководущим вичком, кажуть британські кола, ген. Ромель міг поважно ослабити свої головні сили в Лівії. Щодо Барді і Сіді Омар, кажуть британські кола, то вони далі залишаються в руках держав „осі“, бо вони ще не були здобуті британцями.

ІТАЛІЙЦІ ГОВОРЯТЬ ПРО УСПІХИ

Італійські звідомлення далі розписуються багато про свої успіхи в Лівії. Вони кажуть, що Сіді Омар вдалось їм знов вирвати з британських рук. Також кажуть, що число полонених, яких було вже п'ять тисяч, тепер значно збільшилось. В кількох випадках італійські частини оточили британців і стараються їх винищити. Зате неприхильне для себе звідомлення італійці приносять з Египту. Там впала їхня остання твердиня Гондар і тепер ціла Египтія знаходиться в руках британців. Італійські газети пишуть також про свій найновіший модель боевого літака, який має мати дуже добрі боеві прикмети.

НІМЕЦЬКІ ВОЄННІ ЗВІДОМЛЕННЯ

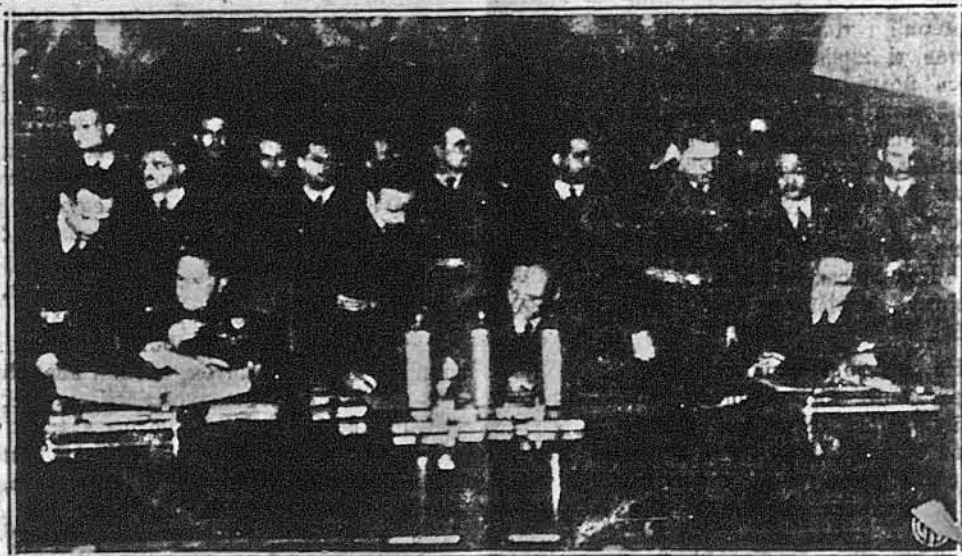
Німецькі звідомлення з лібійського фронту є досить зрівноважені і обережні. Вони справді далі говорять, що положення німецьких військ в Лівії значно поправилось, але припускають можливість, що британці будуть далі посуватися. Вони кажуть, що британці своєю офензивою в Лівії нічого не осягнуть, коли не здобудуть цілої Лівії і Триполісу. Зате на московським фронті німці, як кажуть їхні звідомлення, поробили поважні успіхи. Німецькі війська далі оточують Москву з сходу і вже заняли місто Скопін, та 14 сіа.

СОВЕТИ НАПРУЖУЮТЬ СИЛ, ЩОБ ВРЯТУВАТИ СТОЛИЦЮ

Советські влади признають, що положення дуже критичне, але відмовляються признати те положення за безвиглядне. Вони накликають військо і цивільне населення, щоб воно напружило щераз всіх своїх сил, щоб відвернути цей останній головний удар німецьких сил. Після того, кажуть советські кола, німецька офензива проти Советів зачне слабнути.

БОРІТЬБА В СЕРБІЇ

Німецькі воєнні кола говорять, що їм приходить далі зводити справжню війну з сербськими повстанцями, які цілком оволодлі деякі гірські околиці. Щоб з ними остаточно розправитись німецький штаб висилає до Сербії нові війська.

ПОШИРЕНІЙ АНТИ-КОМІНТЕРСЬКИЙ ПАКТ. Конференція держав, зв'язаних з Німеччиною, в Берліні. Новий поширений пакт проти комінтерну власне підписують рівночасно: граф Чяно, італійський міністер заграничних справ; Рібейтро, націвіський міністер заграничних справ; та японський амбасадор Ошіма. Представники інших „держав“ стоять за ними. (Німецька світлина).

ВСЕСТОРОННЯ ДЕБАТА В АНГЛІЙСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТІ

ЛОНДОН. — В англійським парламенті відбулась дебата, яка вказує, що в Англії, не звертаючи уваги на війну, далі панує свобода критики і свобода слова. Трьох послів з малої політичної партії, званої „Незалежною Партією Праці“, виступило з гострою критикою на адресу британського уряду, а також Америки. Вони говорили, що британський уряд лицемірний і піддержує фактично фашизм, а не бореться за демократію. В той час, як Британія разом з Америкою проголошує високопарні засади в Атлантийським Чартері, вона не хоче дати свобод тим народам, над якими сама панує. Відносно Америки, говорили ті послі, то вона має також чисто себелюбні інтереси на увазі і хоче життям британських воєнків задержати для себе світові торговельні ринки. Ті послі накликали британський уряд, щоб розпочав широку акцію за те, аби опритомнити світ і привернути йому розсудок. Інші послі гостро відповідали на ті обвинувачення і говорили, що колиб котрий небув з німецьких, чи італійських послів посмів аналогічне сказати в Берліні, чи Римі, то за це відразу знав би смерті. В дебаті забирав слово і міністер Іден, та сказав, що Гітлер тепер взявся за скликання проти-комуністичної конференції тому, бо йому не вдалось так скоро побити Совети і він хоче європейські народи чим іншим зашквантити та їх переконати, що мир вони можуть знайти лише тоді, коли будуть співпрацювати з німецьким ладом. Після того, говорив Іден, Гітлер розпочне на широку скалю широку кампанію, щоб замиритись з Британією. Але Британія не зацікавлена в ніяких мирових пропозиціях, заявив Іден.

ВЕРБУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО МАТЕРІАЛУ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — Англійський уряд підготував законопроект, на основі якого будуть притягнені до ріжної воєнної служби всі ті чоловіки, що ще залишилися поза тою службою, а також всі здорові молоді жінки. На основі цього законопроекту притягнено до воєнної служби два мільони англійських жінок. Ціла енергія британської нації мусить бути обернена на воєнну службу, говорить англійський уряд.

ЯПОНІЯ НА РОЗДОРІЖЖІ

ТОКІО. — Ціла японська нація знаходиться в напруженому, але загадковому настрої. Деякі газети накликають до війни, інші накликають до шукання шляхів замирення. В певних поважних колах навіть твердять, що те замирення можливе і що вже в короткому часі Японія і Америка видадуть окремі офіційні заявляння, в яких буде сказано, що оба краї покино далі заховують на Далекому Сході мир. Після певного періоду, в якому обі нації малиб нагоду прийти до повної розваги, оба краї візьмуться за ґрунтовне вирішення спірних питань. Та це лиші слухи. Дійсні факти вказують, що Японія громадить військо на границі Тайлянду. А Америка заявляла, що колиб Японія перейшла границю Тайлянду, це буде причиною до війни з нею. З Шангаю, з інтернаціональної полоси, американські влади відтягнули своїх кілька сот воєнків, що робили там сторожну службу.

ГІТЛЕР ПЕРЕГОВОРЮЄ З ПРЕДСТАВНИКАМИ РІЖНИХ КРАЇВ

БЕРЛІН. — Адольф Гітлер в своїй премієрській палаті приймав поодинокі представників тих країн, що підписували в Берліні протикомуністичний пакт. Одні за другими йшли вони до його виставної канцелярії, в якій він з ними довше чи коротше говорив про ріжні політичні справи. Опісля він справив їм великий банкет.

ФРАНЦІЯ НА ПЕРЕДОДНІ ВАЖНОГО РІШЕННЯ

ПАРИЖ. — Французька преса накликає уряд у Віші, щоб той остаточно рішився, куди має йти. Та преса говорить, що Німеччина вже виперла з Європи всіх дійсних і можливих ворогів і стала неоспорним паном Європи. Нема потреби зволікати далі з співпрацею з нею. Невтральні знавці мають таке переконання, що тепер Франція таки дійсно стане на шлях співпраці з Німеччиною.

ЖИДІВ ПОЗБАВЛЕНО ПАРЛЯМЕНТАРНИХ ПОСАД

ВІШІ. — Французький уряд на основі свого прийнятого попередньо закону, позбавив тепер 12 французьких послів жидівського походження їхніх посольських мандатів. Серед позбавлених тих мандатів знаходиться відомий бувший французький премієр Леон Блюм і міністер внутрішніх справ Мандель. Є серед них також більше бувших міністрів і бувших членів французьких державних мужів.

ДОВГ СУПРОТИ АМЕРИКИ

ЛОНДОН. — В часі парламентарної дебати міністер Іден заявив, що та поміч, яку дає нині Америка Англії, не накопичується для Англії в формі довгів. Опісля Іден децю поправився і додав, що Англія зобов'язалась віддати ті продукти, які тепер позичає, або випродкувати власні на місце тих, що будуть знищені.

ІТАЛІЙЦІ ВИПУСТАЮТЬ АМЕРИКАНЦІВ

РИМ. — Італійські влади заявляють, що вони випускають американських воєнних обсерваторів і журналістів, яких вони взяли в полон разом з британськими воєнками на лібійським фронті. Але заки вони це зроблять, то мусять добре ствердити їх ідентичність.

НА РІЗНІ ТЕМИ

ПРО КОМАХИ.

Читаю в американських часописах оголошення нової книжки. 304 сторін друку. Ціна 3 долари. Вся книжка про... комаху.

Про комаху, яку Фред Е. Луц найшов на своєму городі. 167 родів мурашок. 250 родів ріжних хрущів. 250 родів мух і гнид. 500 родів молив і мотилів.

Ніщо й казати, що накладня Потнема, що видала книжку, вложила в неї поважну суму гроша, очевидно надіючися на її заробити. Це іншими словами, надія на те, що найдеться багато охочих прочитати цю книжку про комах.

Чи не замінно це, коли інколи інші люди не дуже то беруться читати книжки й про людей, і про народи. Навіть про свій власний народ.

КОМАХА І ЛЮДИНА.

Зрештою і книжкою про комах нема що погорджати. Хоча комаха менше значить, ніж людина, все таки з цього ще не виходить, що книжка про комах варта менше, ніж книжка про людей.

Як добре намальований образ капсти може більше вартувати, ніж зле намальований образ короля, так і зле написана книжка про людей може менше заслужувати на читання, ніж добре написана книжка про мухи.

З нерозуміння цієї досить простої правди виходить таке, що люди, які повинні писати про мух, пробують писати про людей. Якби писали про мух, може би з того щось гідного вийшло; як вони не знаються на людях, з їх писання виходить таке, яке вийшло б, якби люди, що про комаху не знають, писали про комах.

КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК.

В Американському Музеї Природних Наук у Нью-Йорку відкриває ярмарок книжок.

З огляду на приміщення „ярмарку“, виставлено тільки... книжки про природничі науки.

Та „ярмарок“ ілюструє всі царини природи. Як говорено на його відкритті, має він демонструвати відношення між книжками й науковим постутом.

І ЗНОВУ КОМАХА.

Для розголошення цієї вистави вжили ілюстрації цвіркуна на печі.

За оголошення є видно думка, що цвіркання цвіркуна розбудити гарні почування чи спомини. Може навіть піддасть думку, що читати книжки, такі приємно, як слухати цвіркуна.

Та чи не помилилися розголошувачі? Адже людині, що хоче чим скорше заснути, цвіркун може не давати заснути. Хазайка якась могла завзялася його прогнати, — безутішно.

УЛЮБЛЕНІ.

Появилася книжка „Улюблені приписи славних музиків“.

Подані в ній приписи, як приладжувати страви, що їх люблять: Гелен Джепсон, Джан Чарлз Томас, Греїс Мур і інші великі музики, співаки й композитори.

Чому ж би не писати й про те книжки, як лише читач не подумав собі, що поїдаючи макарани, приладжений на спосіб Джана Чарлза Томаса, чистач від того стане співати так, як Джан Чарлз Томас.

Декому можливо навчитися співати, як Джан Чарлз Томас, і то навіть не івши його макарани, але більшість з нас не може навчитися так співати, навіть івши той макарани.

Д-р Кость Левицький.

ЗІ СПОМИНІВ ПРО „ПРОСВІТУ“

Наше Товариство „Просвіта“ у Львові належить до моїх найдавніших споминів з того часу, коли я в хлопчачім віці почав розважувати соціально-національні обставини мого життя. Що там за границею живе великий український народ і що там є Україна — це я відчував. Я розумів та кож, що тут живе нарід, котрий називається „руський“, до котрого я належу, та що цей нарід є частиною українського народу. Але яке життяве змагання є тут в нашій наріді, та хто цим цікавиться, що би він не загинув, а піднявся; де його напрямки і куди вони йдуть, — от цього я дізнався вперше з вістей про діяльність нашої „Просвіти“ у Львові та з її видавництва.

„Просвіта“ була для мене через те першою народною установою, котру я ближче пізнав і зрозумів її як підставу установу для життя нашого народу.

З початком сімдесятих років минулого століття, коли я ходив до гімназії в Станіславові, пропонувався „Просвіту“ в Станіславівщині: професор гімназійний Євген Желіховський, адвокатський кандидат Мелітон Бучинський, студент філософії Леонід Заклинський і його брат Роман Заклинський. Через цих людей дійшли до мене і тогочасної молоді в Станіславові перші видавництва „Просвіти“ та перші вісті про значіння просвітної діяльності між нашим народом. Ми збиралися в означені часи в домі Заклинських при п. Галицькій в Станіславові. Були це сходящі довірочні (молодої України). Там допускали тільки певних (характерних) людей, щоб не зрадити нашої організації перед властями.

Звідси одержав я перші книжочки „Просвіти“, „Зоря“, „Що нас губить, а що нам помочи може“, „Мотиль“, читачка „для руского народу“, „Перекотиполе“, оповідання „для руского народу“ та інші. На окладинці тих книжочок була видрукована відозва від виділу товариства „Просвіта“, в котрій між іншим ось таке було написано: „Нехай всякий чоловік, що бажає долі нашому народові, сполучає сили свої враз з нами і нам допомагає ширити замилування до науки на всіх просторах нашого краю. Нехай всякий, хто може, жертвує для народу і свою лепту, а товариство доложити певно всіх сил і трудів, робити многими, як найдешевшими популярними видавництвами подати відповідний корм духовий для требуючого народу.“

З цією постановою приступив я до роботи і коли приїздив на свята або ферії до моїх родичів на село, то привозив зі собою книжочки „Просвіти“, куплені за ошаджені мною крейцари, і ті книжочки читав людям в домі моїх родичів, пояснював прочитане та відтак роздавав книжочки цікавішим, щоб їх читали на селі і заохочували до просвіти. Ті сходящі і розмови прибільшували все нових учасників, так що я мусів привозити домів щораз більше книжочок з „Просвіти“, аби заспокоїти домагання селян, котрі бажали почути і побачити за кожним разом щось нового з видавництва товариства „Просвіта“. Відтак не вистарчали вже самі видання „Просвіти“ і треба було відшукувати також інші видання для популярної лектури. За письменними заповідями до мене заходили й неписьменні люди, щоб послушати дещо з „Просвіти“ та

радо набувати книжочки, щоб їм дома письменні читали. А при тій просвітній праці треба було відповідати на поставлені запити і пояснювати піднесені питання, якими нарід цікавився.

Мені отворилися очі і я побачив, що хто не перейшов такої школи життя з народом, той не знає душі нашого народу, його не пізнав і не розуміє.

З досвідом таких живих курсів просвітних дійшов я до переконання, що самі книжки не можуть зробити цього все, чого потребує просвіта народу, та що до дійсного просвітлення народних мас кінче потрібні осередки для товариських сходящ і живе слово. Тому опісля в р. 1881. поробив я заходи до заложення товариства читальні в містечку Нижнєві, де були мої родичі, — щоб там діло „Просвіти“ ішло вже прилюдно і ширшим руслом вперед. Там найшов спомогу до ділення мій батько і його соратники; за ними пішов народний учитель та поважні громадяни, а я почувався щасливим, що всеж щось зробив.

Це був мій перший етап, за котрим незабаром пішов другий, бо в році 1884. видало Товариство „Просвіта“, написану мною книжку п. з. „Про закон о товариствах і право збору“ (під псевдонімом Кость Антонович). У вступі до книжки написав я ось таке: „Товариства наші видають народні книжочки та правотарі, але сама ще книжка і мертві її букви не воскресять мертвих та не отворять очей невидючих. Книжка сама не переверде освіти, бо до цього треба ще й живого слова, треба проповідників того слова!... Треба нам доконче основи просвітної, треба нам читальню по всіх селах нашої Галичини, по всіх містечках та містах“.

Тоді засновувалися у нас в краю читальні, як самостійні товариства, не з організовані при „Просвіті“.

В році 1890. піднімається у нас в краю новий клич, щоб „Просвіта“ займалася не тільки освітою народу, але й також економічним його піднесенням. Цей клич економічний горячо обстоювала наша студентська молодь та її іменем пропонував був студент філософії Олександр Колеса проект нового статуту „Просвіти“ п. н. „Статут товариства спілок рілничих“, що був перекладом статуту знаного товариства „Кулек рілничих“. Та цей проект у тій формі — не надавався до прийняття. Тому Головний Виділ Товариства „Просвіта“ з припорушення загальних зборів, що відбулися в році 1890. в Коломиї, передав анкету уклад нового статуту товариства і отся анкета вибрала мене референтом цієї справи. Тоді я використав нагоду, щоб читальні зорганізувати при Т-ві „Просвіта“.

Анкета прийняла мій проект нового статуту „Просвіти“, в котрім побіч просвітної діяльності поставив я за ціль товариства також „піднесення добробуту руского народу“. Та в тім проекті статуту поклав я в основу дальшої праці „Просвіти“: самоуправні „Читальні Просвіти“, зорганізовані в товаристві „Просвіта“ і як його органи на місцях пршого ступня. Читальням „Просвіти“ признано широкі права, щоб вони були не тільки читальнями, устроювали відчити, вечерниці і представлення театральні, але щоб могли мати й свою краніцію і касу позичкову і касу ошадности, та могли вводити рілничого-сподарські спілки, спілки промислові, шпихірі збіжжів та інше. Цей новий статут „Просвіти“ вложив також нові обов'язки на філії товариства, що мали старатися про закладання читальні „Просвіти“, вести

ВТИКАЧКИ ПЕРЕД ВІЙНОЮ. — До Америки приїхали цими днями з Англії: 9-літня Молі Ан Карпентер та відома англійська акторка Памела Стендш.

УКРІПЛЕННЯ ГІБРАЛЬТАРУ.

Бритійська твердиня Гібральтару нині далеко сильніша, ніж була рік тому. День і ніч працюють в ній тисячі робітників, які виверчують внутрішні склади ріжних тунелів, касарн, шпиталів, складів і т. п. А інші робітники працюють над тим, щоб її як слід узброїти модерною зброєю. Велику вагу британській присвятили укріпленню тої твердині з боку еспанського суходолу. Там побудовано такі страшні перегороди, що годі собі уявити, щоб які небудь воєнні машини могли туди пересунутися. Від моря є величезні пристані для кораблів, а також для морських літаків. Одиноким недостатком цієї пристані є те, що не має належної площі для земних літаків. Внутрі цієї твердині вишколона залага може вдержуватись літама.

Каліфорнія виплекує найбільше канталопів з усіх степів Злучених Держав.

нагляд над ними і помагати їм в дальшій успішній розвитку.

Проект нового статуту „Просвіти“, виготовано мною, — прийняв надзвичайний загальний збір Товариства „Просвіта“ у Львові в дні 25. березня 1891 р., а Намісництво у Львові прийняло його до відома рескриптом з 18. серпня 1891, ч. 59,616.

Для переведення в життя нового статуту видало товариство „Просвіта“ отсі книжочки мною написані: „Що має робити „Просвіта“ на основі нового статуту“, (Львів, 1892); „Про шпихірі і краніції“, (Львів, 1893) і „Про сільські каси позичкові і щадниці“, (Львів, 1894).

Так переступив я третій етап моєї роботи організаційної в „Просвіті“, — що не мала на меті розважувати і нищити придбання старших, а поширювати і поліпшувати їх добрі почини. І я раджу молодому поколінню, щоб воно так само поступало.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

По короткій недужі помер в четвер рано, 27. листопаду 1941, в шпиталі в Gloversville, N. Y., на удар серця член віл. 79, У. Н. Союзу в Бродалбі, Нью-Йорк.

ВАСИЛЬ ДАНИЛЮК.

Похорон відбудеться в неділю, 30. листопаду, із церквин св. Василя зарп по Св. Божій. Громада відправляє свійого бувшого громадянина на вічний спочинок на український цвинтар.

Покійний полишив у смутку жону Анну і дорослі вже діти: Володимира, Лукіана, Петра і замужню дочку Теклю.

Походив зі Західної України, села Голодьки, пов. Збараж. Вічна йому пам'ять!

CONCERT

UKRAINIAN UNIT FOR AID TO THE DISTRESSED, Inc.

STUYVESANT HIGH SCHOOL

15th STREET, Between 1st & 2nd Aves., NEW YORK CITY

Sunday, November 30, 1941

AT 8:00 P. M. ADMISSION 50¢.

Proceeds for the American Red Cross N. Y. Chapter.

ВІРІЖТЕ ЦЕЙ КУПОН НА КРОПКОВАНИЙ ЛІНІЙЦІ І ЗАШЛІТЬ ЗО СВОІМ ЗАМОВЛЕННЯМ.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Ім'я _____ Адреса _____ Місто _____ Крейт _____

ЯК Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Ленкестер, Н. Й. — Відділ 87 У. Н. Союзу закупив два примірники „Історії України“, М. Грушевського і призначив одну для публичної міської бібліотеки, а другу для Ленкестер Гай Скул Лайбері.

Перт Амбой, Н. Дж. — Братство св. о. Николая, від. 104

У. Н. Союзу, закупило книжку Ю. Вернадського „Богдан-гетьман України“ і два примірники „Історії України“ М. Грушевського, з яких один призначило для Ротгерс Каледж Лайбері в Нью-Бронсвік, Н. Дж.

Ізлен, Па. — Відділ 400 У. Н. Союзу закупив і призначив один примірник „Історії України“ по англійськи для „Вокешшенел Скул“ в Елдерс Рідж, Па.

Торговельні руті в Мадрид Азії, що лучили схід зо заходом коло 2000 літ перед Христом були першими відомими гостинцями.

Дайте Дарунок що принесе радість не лише на один день - АЛЕ НА ЦІЛИЙ РІК -

Що-року більше і більше читачів замовляє „Свободу“ як дарунок для приятелів. Чомуб не зробити цього Вам? Замовте для приятеля „Свободу“ на рік або пів року. Ми вишлемо перше число на його адресу (щоб він одержав на Різдво), у гарній різдвяній конверті, з різдвяною картою, яка повідомить його, що Ви замовили для нього „Свободу“ як дарунок. Дайте Ваше замовлення ще сьогодні. Лише виповніть зазначений бланкет:

Висилаю \$6.00 на річну передплату

Висилаю \$3.25 на піврічну передплату

Висилайте „Свободу“ до _____

Його адреса _____

Місцевість і степіт _____

Моє ім'я і адреса є: _____

Кожного дня Ваш приятель буде одержувати „Свободу“ й буде мати гарну пам'ятку з Вашої ласки.

Пишіть до: „СВОБОДА“, 81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

НЬЮ АРК, Н. ДЖ. ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В НЬЮАРКУ

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 30, 1941) в годині 7. вечір

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J.

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ: В першу часті програми вкладають: співи, бесіди й декламації. В другій часті КАЛІНА. Фільм Корп. висвітлює з трагедії Карпатської України оригінальну промову прем'єра о. А. Волошина. На це свято запрошуються всі українських громадян до співучасті.

CONCERT

UKRAINIAN UNIT FOR AID TO THE DISTRESSED, Inc.

STUYVESANT HIGH SCHOOL

15th STREET, Between 1st & 2nd Aves., NEW YORK CITY

Sunday, November 30, 1941

AT 8:00 P. M. ADMISSION 50¢.

Proceeds for the American Red Cross N. Y. Chapter.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР ІСТОРІЮ УКРАЇНИ ПО АНГЛІЙСЬКИ

A HISTORY of UKRAINE

By Michael Hrushevsky

СТОРИН 629, 4 КАРТИ, PRICE \$4.00

ВІРІЖТЕ ЦЕЙ КУПОН НА КРОПКОВАНИЙ ЛІНІЙЦІ І ЗАШЛІТЬ ЗО СВОІМ ЗАМОВЛЕННЯМ.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Ім'я _____ Адреса _____ Місто _____ Крейт _____

НАТЯК ЧОЛОВІКАМ

Кожний чоловік має добрі інстинкти, коли він купує Різдвяний Дарунок для своєї жінки або дочки. Вся біда з тими добрим інстинктами в тому, що чоловіки часто необачливо мислять з жіночими вимогами, і купують якусь „терешеньку“, якої жінка не потребує або не любить (хоч жінки, вважаючи на вразливість чоловіків, вдають, що це якраз те, чого вони собі ш даринок бажали).

Один дарунок, який кожна жінка хоче дістати, це ФУТРО. Не якебудь футро—а власне ФУТРО МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО. Бо футро Михайла Туранського відзначається якістю, витривалістю і модністю. А ціни найдешевші.

Лишається лише кілька тижнів до Різдвяних Свят. Тож не зволікайте. Зайдіть сьогодні з жінкою, чи дочкою, і перегляньте наш великий вибір вже готових, зроблених футер, або дайте нам зробити футро спеціально до ваших індивідуальних вимог. Це дійсно буде найкращий дарунок, який ви можете зробити.

П. С. Ми радімо тим жінкам, і дочкам, котрі хочуть дати натяк своїм чоловікам, чи батькам, що вони хочуть мати футро на Різдво, щоб вони витягли це оголошення і приціпили в такій місці, щоб чоловік, чи батько, його певно побачив.

MICHAEL TURANSKY

350 SEVENTH AVENUE

NEW YORK, N. Y.

LACKAWANNA
4-0973BETWEEN
29th & 30th STS
16th FLOOR

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПОНІСТАВН, О.
Листопадове Свято.

В неділю, 16 листопада ц. р. відбулось у нас Листопадове Свято. Те свято уладили Злучені Організації, які гуртуються при українській гр.-кат. церкві пресв. Троїці в Поніставі, О. В неділю по Службі Божій наш парох о. Петро Поніставин відправив за померлих героїв і мучеників, що загинули за Україну, панахиду. Також виголосив по панахиді відповідну до хвилі зворушливу проповідь. Під час панахиди співав хор „Боян“ під управою п. А. Когута.

По полудні цього дня почався в нашій церковній галі концерт. Свято відкрив короткою промовою п. Іван Павловський і в ній підкреслив велич тої посвяти і незрівняної жертви, що її принесли ті герої, що полягли у бою за волю України 23 роки тому. Потім короткої проповіді п. Павловський переняв провід над святом.

Програма концерту складалась з трьох частин: Першу частину виконав хор „Боян“, другу частину молодечий хор

Рідної Школи, що теж є під проводом учителя А. Когута, третю знов виконав хор „Боян“. В першій точці, як розкрилась картина, привні побачили на сцені дуже гарно устаткований і одягнений в найліпші народні строї хор „Боян“. Вже сам вид хору так подобався привні публіці, що вона нагородила його о-лєсками. Хор наперед відспівав „Май конірі“ і „Тебе зем-ле моя“, а після виконав цілий ряд інших пісень.

Деклямацію поеми „Листопад“ виконала панна Стефанія Яворська і за добре виконання дістала о-лєски. В другій частині програми знов уся молодь появилась в українських строях. В першій пісні виступила молоденька солістка, панна Г. Дорко, яка відспівала дві пісні, за які дістала великі о-лєски. Далі виступив молодечий хор і відспівав п'ять пісень, по чім виконав деклямацію Роман Стахура. Молоденька солістка Оля Васюк відспівала дві пісні і ними так захопила публіку, що та викликала її кілька разів на сцену і змушувала спі-вати наддатки.

Предсідник Свята п. І. Павловський закликав привніх до збірки на тих, що стали каліками за краше-завтра, за свою власну державу. Збіркою заглялись: пані Кремінь, П. Лішак, пані Дубас і Доровський. Тут наступила десяти-хвилинна павза, після якої предсідник попросив на сцену місцевого о. пароха П. Поніставина, що виголосив святочний реферат. В рефераті бесідник сказав, що Україна довгими віками стоїла в ярмі і аж в 1918 р. українці стали свободними. Але не на довго. Бо прийшов ворог сильніший від нас і знов підбив нас під своє ярмо. Але бажання волі в серцях мільонів українців він не вирвав. Навпаки, чим більше нас далять вороги, тим більше завзяття він викликає в нас до того, щоб скинути те ярмо і збудувати свою власну самостійну державу. І треба нам усім далі працювати, щоб досягнути цієї національної ідеї, щоб ми могли на рідних землях вільно заспівати „Вже воскресла Україна“. Присутні нагородили промову рясними о-лєсками.

В третій частині хор „Боян“ відспівав чотири пісні. По них слідувала деклямація „Перший Листопад“, виконана А. Смерчанською. Кінцеве слово сказав І. Павловський і подякував всім учасникам про-

грам за труд, зокрема о. Поніставин і диригентів А. Когута, а привнім за участь. Також нахилив нашу молодь, щоб плекала культурні цінності, які з собою привезли до Америки їхні родичі. На кінець всі разом, хористи і публіка відспівали український національний гимн.

Жертви зложили по \$1: о. П. Поніставин, Войтович, Крушельницький, Когут, Н. Яворський, М. Яворська, Дубінінський, Періг, Павловський, Доровський; по 50 ц.: Литвин, Тарновська, Винник, Набережна, Лішак, Маркевич, Кравець, Васильчин, Кучман, Натішак, Дубас; по 25 ц.: Кремінь, Мамрич, Волянський, Діліньський, Терлецький, Нинівський, Мисливий, Васюк, Павлик, Грамарецька, Сухар, М. Литвин, Сокил, Шибеляк, Мельник, Н. Набережний, М. Васюк, Рапава, Мирдеч, Ю. Петрик, М. Нестор, В. Дубас. Разом було збірки \$26.06. З кокардок прийшло \$26.37. Разом приходу \$52.43. Розходу є \$17.66. На руках комітету осталося \$34.77. З того уділено на Червоний Хрест \$5, закупили шість книжок „Історія України“ за ціну \$24. Залишилось в комітеті \$5.77.

Комітет Злучених Організацій в Поніставі, О.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ,
САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ
В ринковому бізнесі.
Податкову нотаріальну справу.
Продаю ринковий ассуранс.
ПЕТРО БАРТКІВ
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14 St., New York, N. Y.
Phone AL 4-8254

ІМІГРАЦІЙНІ ПИТАННЯ, віза,
незаконний приїзд, справи моря-
ків. Виповідна поміч і порада.
Поради безплатно. 154-
LEONARD TROSKIN — Порадник
і Публічний Нотар.
67 W. 44 St., New York City.
Tel. Murray Hill 6-0918
Час для поради від 3 до 5 год. поп.
П. ІВАН ЗАБЛОЦЬКИЙ з Нью-
Йорку, Н. Дж., прощу зголоситись
негайно до моєї канцелярії.

УМІРКОВАННЯ
Наші ціни є умірковані. Це треба конче зазначити, бо репутація, яку ми маємо щодо кращої послуги, могла би когось навести на думку, що за наші послуги ми жадимо значно багато.
На ділі наші послуги є для всіх і тому наші ціни є для всіх приступні.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

АРАБИ СЛІДКУЮТЬ ЗА ВІЙНОЮ В ЛІБІІ.

Араби пильно сліdkують за розвитком війни в Лівії. Вони дотепер мали таке переконання, що німецька армія є непереможна. Навіть кампанія в Саветах не захитала в арабів цієї віри. Остаточно розправа між воюючими потугами наступить не на європейським суходолі, тільки на Близькій Сході, думають арабські кола.

ПІДПИРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ.

Чи Ви журитеся високою ціною

КАВІ?

Як так, то додajte доможучку

ЦИКОРІ ФРАНКА

до кавника або перколятора, коли робите каву.

Додаючи Цикорі Франка, ви можете пиявити менше кави а дістати кращий смак.

Велика пачка вистарчає на кілька тижнів. Питайте в гросерні сьогодні.

Made in America

HEINR. FRANCK SONS
PORT HURON, MICH.

ФАРМА 110 акрів землі, зараз ко-
ло Гайвей, тільки три милі від фа-
бричного міста Милвилл. Широка своя
річка, свої риби. Дім 8 кімнат, кур-
ники на 5,000 курей і інші будівлі.
Електрика всюди. Та фарма нада-
ється і для двох спільників. Ціна
\$3,300. Пишіть або приїжджайте за-
раз, бо то є „барген“.
276-
B. MATOLICZ,
R. D. 1, Box 20, Bridgeton Pike
Millsville, N. J.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

ОЛЕКСИ ГРЕЧУХА, родом з Коро-
стович, повіт Рогатин, Галичина, по-
шукує його сестра Ганна Іванівна.
Більше як 10 літ тому був в околиці
Пітсбурга. Хто знає, де він перебу-
ває, або він самий, хай зголоситься
на адресу:
274-6
S U R M A,
325 E. 14th St., New York, N. Y.

ВСІ ЧАСТИ до напів ПЕЧЕГ,
пугаємих, газових, нафтових, оґрів-
ча парюю й гарячою водою, як та-
кож усі нові печі можете дістати в
STOVE MFRS CORP.,
182-186 Mulberry St., Newark, N. J.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ,
НЕРВІВ
І ШКІРИ, жовтуха, нирок, моче-
вого міхура, загальне ослаблення,
духненія, жовтуха.
ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОЇДІВ
НА БАЖАННЯ ХРАУ
Поради Даром.
Екзамінація і Лікування Крові \$2.00.
ЛІЧИМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ
Гонорар приступний
Dr. BURTON DAVIS
415 LEXINGTON AVENUE,
Cor. 43rd St., Fourth Floor,
NEW YORK CITY.

ГОДИННІ ЛІКАРНІ: від 9 рано до 7:30
вечером. В четвер від 9 до 4.
Неділями і святами від 10 до 1.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі а хронічні недуги чоло-
віків і жінок. — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружжого са-
доства.
● Гемороїди й желями лікуються без
операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY. Room 14.
Gramercy 7-7697

Офісний години 10—6; неділя 11—2.

Жінка-доктор до обслути.
X & флюорскоп.—Екзамінація \$2.00.

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, на-
бравші жиди, болючі ноги, флебі-
ти (запалення жил), напухлі або
болючі коліна чи істочки і ре-
вматичні ноги успішно лікуюмо но-
вини європейськими методами без
операції.
Лікує агрубіна литок і котників.
Офісові години: щоденно від 1
до 6 вечір, в понеділки і четвер-
ги від 1 до 8:30 вечір. Нема ури-
дкових годин у неділі.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Більсько Броувер
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8
вечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

Д-р ВОЛОД. ТАНИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5068
Урядові години: Від 1 до 3 попол.;
від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦПІЛІЙ ПОХОРОН з цією прегар-
ною металеною
труною, двома автами, караваном,
бальсамуванням, виго-
ванням Похоронного
Дому і т. д. \$295.00

Вся, чого треба, з лішком оди-
ня й належностей за церковну
відправу й пинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслути шира і чєсна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Finlay):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8566

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.
Обслути найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦІ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ВПСИТЕ СВОІХ ДІТЕЙ
В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ І В
ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕ-
ЧИТЬ ІХ БУДУЧИНУ.
ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ
КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ
ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ-
ТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 453. До зброї!

TO THE WILD GIRL THIS DEADLY DUEL WAS
NO MORE THAN A THRILLING BOXING BOUT
MIGHT BE TO CIVILIZED FOLK.

SHE HOPED VILYENO WOULD
WIN; HE HAD DECEIVED HER
INTO BELIEVING HE WAS
HER FRIEND.

MEANWHILE TARZAN, FOR HIS OWN SECRET
PURPOSE ACCOMPANIED THE TURBANED WAR-
RIORS TO THE ROYAL SUBURB.

SUDDENLY THE RAIDERS WERE
SIGHTED BY A PALADINE GUARD.
"THE ADAKS!" HE SHOUTED. "TO
ARMS! TO ARMS!"

Для дикої дівчини цей пое-
динок був так само цікавим,
як для цивілізованих людей є
кулачна боротьба.

Її симпатії були по боці
Видієна, а то тому, що він
своїми підступними словами її
переконував, начеб він її ряту-
вав з неволі.

В міжчасі Тарзан, маючи
свої власні секретні цілі на
увазі, далі нішком посувався
за морями в турбанах, аж
під саму столицю.

Нагло сторожа міста завва-
жила тих моряків і почала з
цілої сили викрикувати: „Ада-
ки, адаки, чимськорше всі до
зброї!“